

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITOS FORMA

1. Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:

Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos Horizontas“ šešėlinis strateginės konfigūracijos komitetas „Klimatas, energetika ir judumas“ posėdis

Nuotolinis posėdis, 2020-05-15, 10:30-13:30 val.

Dr. Rolandas Urbonas, Lietuvos energetikos instituto direktoriaus pavaduotojas

2. Svarstytas klausimas:

- 1) Posėdžio įžanginė dalis, naujienų apžvalga, darbotvarkės tvirtinimas.
- 2) Grupės sekretoriato informacija: procedūriniai ekspertų grupės veiklos aspektai.
- 3) Europos Komisijos informacija ir diskusijos apie:
  - programą „Horizontas Europai“
  - 5-ą klasterį – strateginis programavimą
  - Partnerystes
  - Misijas.
- 4) Kiti klausimai.

3. Posėdžio eigos apibendrinimas:

DG RTD, DG CLIMA, DG ENER ir DG MOVE pirmininkai pasveikino ekspertus susirinkusius į 1-ąjį „Klimatas, energetika ir judumas“ E03662 ekspertų grupės „Europos Horizontas“ šešėlinio strateginės konfigūracijos komiteto posėdį ir apibūdino dabartines politikos iniciatyvas. Posėdžio darbotvarkė priimta be pakeitimų.

Europos Komisija paaiškino ekspertų grupei taikomų procedūrų taisykles ir informavo apie įvairias tarnybas, dalyvaujančias grupės darbe.

Švedijos delegacija pakomentavo, kad delegacijoms reikia posėdžio dokumentų anksčiau nei likus septynioms dienoms iki posėdžio, kad galėtų tinkamai pasirengti posėdžiams. Europos Komisija atsakė, kad sieks kuo anksčiau išsiųsti posėdžio dokumentus, tačiau įspėjo, kad prieš juos išsiunčiant, daugelis tarnybų turi susitarti dėl dokumentų – todėl ne visada įmanoma iš anksto išsiųsti dokumentus anksčiau.

Portugalijos delegacija paprašė įsteigti specialų Judumo tematikos pakomitetį. Europos Komisija paaiškino, kad teisiškai galima sušaukti ad hoc posėdžius specifiniais klausimais, tačiau nenumatoma įsteigti specialių pakomitečių. Europos Komisija svarstys galimybę sušaukti specialius ad hoc posėdžius, jei tai leistų veiksmingiau plėtoti konkrečias diskusijas. Apie ad hoc susitikimų organizavimą bus pranešta ekspertų grupei.

Kroatijos delegacija paklausė dėl šios ekspertų grupės darbo trukmės. Europos Komisija atsakė, kad įsigaliojus programos „Horizontas Europai“ teisinei bazei, šią grupę pakeis atitinkamas komitologijos komitetas. Europos Komisija taip pat paaiškino, kad šios ekspertų grupės balsavimo taisyklės numato vieną balsą vienam nariui („narys“ reiškia vieną šalį, o ne šalių delegatus).

Europos Komisija pristatė dabartinę programos „Europos Horizontas“ derybinę situaciją ir teisinę bazę.

Austrijos delegacija teiravosi, kaip bus koordinuojamas skirtingų klasterio „Klimatas, energetika ir judumas“ tematikų darbas, sprendžiant panašius klausimus. Europos Komisija atsakė, kad, remdamasi ankstesne praktika, Europos Komisija reguliariai informuos Komitetą apie atitinkamas veiklas. Paprastai teminiai klausimai bus svarstomi vadovaujantis tematiniais prioritetais. Kelios delegacijos atsakė, kad paprasčiausio keitimosi informacija tarp Komiteto tematinių grupių gali nepakakti, kad būtų galima veiksmingai spręsti kompleksinius klausimus.

Prieš posėdį Europos Komisija išplatino dokumentus apie pagrindines strategines orientavimo kryptis ir numatomą poveikį. Diskusijoje minimi šie dokumentai.

Europos Komisija informavo delegacijas apie strateginio programavimo procesą, jo sudedamąsias dalis, laiką, apimtį ir teminius dalykus, susijusius su 5 klasteriu.

Delegacijų komentarai:

- Austrijos delegacija atkreipė dėmesį į savo rašytinį prašymą, pateiktą prieš susitikimą, kuriame pabrėžiama piliečių įsitraukimo ir orientavimo į poreikį svarba siekiant užtikrinti visuomenės paramą pokyčiams.

- Nyderlandų delegacija išreiškė nuomonę, kad 5 klasterio veiklos svarba yra virš su energetika ir transportu susijusių pramonės šakų ir prisideda prie pramonės plėtos. Todėl visi laukiami 5 klasterio rezultatai prisideda prie 3-ios pagrindinės strateginės orientacijos krypties.

- Suomijos delegacija pakomentavo, kad šiuo metu partnerystės yra paskirstytos netolygiai ir numatomos daugiausia su judumu susijusiose srityse. Suomijos delegacija paklausė koks bus santykis tarp partnerysčių ir „įprastos“ darbo programos.

- Ispanijos delegacija pažymėjo, kad, nepaisant didžiulės energetikos ir judumas reikšmės ekonomikai ir visuomenei, ir kadangi praityje jos buvo atskiros programos dalys, energetika ir judumas aiškiai minimi tik vienoje pagrindinėje strateginės orientacijos kryptyje. Šį faktą galima (klaidingai) interpretuoti kaip mažinantį šių sričių svarbą. Europos Komisija paaiškino, kad pagrindinių strateginės orientacijos kryptių skaičius nėra būsimio biudžeto paskirstymo rodiklis. Be to, Ispanijos delegacija pakomentavo, kad nors ir pripažįstama, kad anglies dvideginio išmetimas yra pagrindinis judumo „variklis“, kiti svarbūs aspektai (pvz., saugumas, efektyvumas, konkurencingumas) pagrindinių strateginės orientacijos kryptių lygiu yra vos matomi ir jų negalima pamiršti.

- Vokietijos delegacija pakomentavo tai, kad daugiau klimato tematikai nėra nurodyta jokių papildomų sričių, ir pasidomėjo, ar vėliau jos bus pridėtos, atsižvelgiant į tai, kad klimato tematika yra savaime sudėtinga sritis.

- Švedijos delegacija pabrėžė strateginio programavimo proceso skaidrumo svarbą ir paklausė koks bus šios grupės vaidmuo visame procese, atsižvelgiant į tai, kad kalbama apie visą programą, o ne tik apie atskirus klasterius.

- Italijos delegacija pasiūlė įtraukti nuorodą į „būdus“ ir „ekonomiką“ poveikyje Nr. 25. Kalbant apie numatomą poveikį Nr. 27, Italijos delegacija pasiūlė pridėti nuorodą į energetikos sistemas „įtraukumą“. Be to, prie numatomo poveikio Nr. 30 turėtų būti pridėta „atsparumas“.

- Kelios delegacijos teiravosi dėl „Krypties“ (Destination) koncepcijos sąvokos. Europos Komisija atsakė, kad ši nauja koncepcija bus paaiškinta būsimame posėdyje, kai bus pristatyti darbo programos metmenys.

- Belgijos delegacija klausė apie tolesnių veiksmų planus, susijusius su pagrindinių strateginės orientacijos kryptių stebėseną ir įgyvendinimu, bei numatomą poveikį vėlesniuose programos įgyvendinimo etapuose.

- Lenkijos delegacija domėjosi, koks yra ryšys tarp šiuo metu rengiamo programos „Horizontas 2020“ Žaliojo kurso kvietimo ir rengiamų pirmųjų programos „Horizontas Europai“ programos kvietimų. Europos Komisija atsakė, kad pirmuose programos „Horizontas Europai“ darbo programos kvietimuose, bus atsižvelgiama į „Horizontas 2020“ Žaliojo kurso remiamas veiklas.

Reaguodama į delegacijų pastabas, Europos Komisija pabrėžė, kad klasteryje bus užtikrintas darnumas tarp skirtingų veiklų, darbo srautų ir įgyvendinimo būdų.

Prieš posėdį Europos Komisija išplatino informaciją apie 5-am klasteriui pasiūlytas partnerystes. Susitikimo metu Europos Komisija nepateikė informacijos apie atskiras partnerystes, tačiau daugiausia dėmesio skyrė atsakymams į delegacijų pateiktus klausimus / pastabas.

Europos Komisija pristatė naują partnerysčių programoje „Horizontas Europai“ koncepciją ir paaiškino jų rengimo procesą ir laiką. Europos Komisija informavo, kad nors neįmanoma nurodyti partnerysčių biudžeto be susitarimo dėl programos biudžeto, Europos Komisija planuoja apriboti bendrą partnerystėms skirtą biudžeto dalį programos pradžioje iki 40% klasterio biudžeto lėšų.

Delegacijų komentarai ir klausimai:

- Austrijos delegacija paklausė apie 5-ojo klasterio komiteto vaidmenį rengiant institucines partnerystes. Europos Komisija paaiškino, kad institucinės partnerystės turės savo atskirą teisinį pagrindą, dėl kurio derėsis ir nutarimą priims Taryba. Europos Komisija pritaria tam, kad ankstyvame programavimo etape reguliariai vyktų informacijos apsikeitimas tarp klasterio komiteto ir institucinės partnerystės, kad būtų užtikrintas nuoseklus ir sinergetinis požiūris.

• Italijos delegacija paklausė, kaip būtų galima užtikrinti veiksmingą požiūrį į vandenilį visoje programoje, atsižvelgiant į tai, kad tai yra pagrindinė technologija, kurią galima pritaikyti daugelyje sektorių, tačiau kuri įgyvendinama per specialią atskirą institucinę partnerystę 5-ame klasteryje. Europos Komisija atsakė, kad partnerystė vandenilio klausimais neturės vandenilio ir kuro elementų klausimų monopolio. Kitose partnerystėse ir programos „Horizontas Europai“ darbo programoje taip pat gali būti sprendžiami su vandeniliu ir kuro elementais susiję klausimai, jei jie yra svarbūs konkrečioms sektoriams. Žinoma, darna turės būti užtikrinta per reguliarius informacijos mainus.

• Ispanijos delegacija paklausė dėl šio klasterio komiteto vaidmens rengiant partnerystes. Europos Komisija paaiškino, kad šio posėdžio tikslas buvo suteikti delegacijoms bendrą informaciją. Šiuo metu įvairios partnerystės aptariamose su suinteresuotųjų šalių bendruomene, o Europos Komisija informuos Komitetą apie bendrą procesą. Ispanijos delegacija taip pat pakomentavo, kad siūlomų partnerystių rinkinys yra gana sudėtingas ir, norint tinkamai juos įgyvendinti, reikės didelių išteklių nacionaliniu lygiu. Todėl bet kokie supaprastinimai būtų sveikintini. Europos Komisija paaiškino, kad institucinių partnerystių pasirinkimą nusprendė Taryba; kitoms partnerystės formoms pritarė strateginis „šešėlinis“ komitetas.

• Austrijos delegacija pakomentavo, kad kai kuriais atvejais partnerystės steigėjų grupė nėra pakankamai atvira naujiems partneriams prisijungti. Tokia padėtis dažnai kenkia mažesnėms šalims. Europos Komisija atsakė, kad suinteresuotųjų šalių atžvilgiu ji reikalavo atviro ir įtraukaus proceso bei įtvirtins šiuos principus institucinių partnerystių teisinėje bazėje. Europos Komisija netrukus viešai paskelbs informaciją apie įvairias partnerystes, taip padidindama skaidrumą ir palengvindama naujų partnerių įsitraukimą.

• Lenkijos delegacija klausė apie partnerystių sinergiją su kitomis ES finansavimo programomis (pvz., EITP, struktūrinių fondais, inovacijų fondu). Europos Komisija atsakė, kad įstatymų leidėjai vis dar derasi dėl programų sinergijos klausimo, tačiau Europos Komisija tikisi, kad šiuo klausimu naujuoju programos laikotarpiu bus pasiekta pažangos.

• Airijos delegacija pasidomėjo planai partnerystių kofinansavimą sumažinti iki 50 %. Europos Komisija atsakė, kad kofinansavimo sumažinimas pelno siekiančioms organizacijoms leis labiau joms įsitraukti į partnerystes.

• Nyderlandų delegacija paklausė, kaip su klimatu susiję iššūkiai, kurie anksčiau buvo remiami daugiausia H2020 SC5 tematikoje, bus integruoti, įgyvendinti ir stebimi programoje „Horizontas Europai“. Europos Komisija patvirtino, kad bus nustatytas specialus stebėsenos mechanizmas, siekiant stebėti programos tikslą pasiekti 35 % klimato tematikai. 5-asis klasteris labai susijęs su klimato tematika.

Europos Komisija informavo apie pagrindinius dalyvius, šiuo metu dalyvaujančius apibrėžiant misijas ir jų įgyvendinimo grafiką.

Europos Komisija pabrėžė, kad yra specialūs „šešėliniai“ komiteto pogrupiai, atsakingi už misijų rengimą ir įgyvendinimą. Tikimasi, kad misijų valdyba iki gegužės pabaigos pateiks siūlomų misijų planą. Dabartiniame etape, neturint konkrečių misijų koncepcijų, labai sunku spėlioti apie misijų įgyvendinimo etapą. Europos Komisija taip pat aiškiai nurodė, kad vykdant misijas nebus remiamasi vien tik programa „Horizontas Europai“, bet ir kitomis ES finansavimo programomis, taip pat nacionalinėmis / regioninėmis programomis.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Planuojamas kitas komiteto posėdis – 2020 m. birželio 26 d.

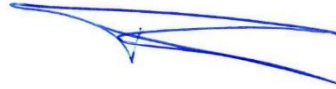
5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Posėdžio pobūdis nereikalavo konkrečių veiksmų šalių narių atžvilgiu, todėl numatoma skleisti informaciją gautą posėdžio metu ir paskatinti suinteresuotus asmenis labiau domėtis vykstančiais procesais ir dalyvauti renginiuose.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Posėdžio darbotvarkė, informacinė medžiaga, prezentacija.

7. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):
dr. Rolandas Urbonas, Lietuvos energetikos institutas. Direktorius pavaduotojas, 8 37 401832;
Rolandas.Urbonas@lei.lt

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, elongated shape.